

KIRGIZİSTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

Madde 1.

- 1) Bu Yönetmeliğin amacı; Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinin ilgili enstitüleri tarafından yürütülen lisansüstü eğitim-öğretim programlarına ilişkin esasları düzenlemektir.
- 2) Bu Yönetmelik; Kırgızistan Türkiye-Manas Üniversitesine bağlı enstitülerde yürütülen yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik programlarından oluşan lisansüstü eğitim-öğretim ile bilimsel araştırma ve uygulama faaliyetlerine ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 2. Bu yönetmelik, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Tüzüğü'nün ilgili maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 3. Bu yönetmelikte geçen;

- **Akademik Takvim:** Her lisansüstü eğitim ve öğretim dönemindeki bütün akademik faaliyetleri düzenleyen takvimi,
- **Akademik Yıl:** Güz yarıyılı ders kayıtları başlangıç tarihi ile başlayan, güz ve bahar yarıyılları ile yaz dönemini kapsayan ve izleyen akademik yılın güz yarıyılı ders kayıtları başlangıç tarihinde sona eren dönemi,
- **ALES:** Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitim Giriş Sınavını,
- **T.C. ÖSYM:** Türkiye Cumhuriyeti Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezini,
- **Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS/ECTS) Kredisi:** Bir dersin başarıyla tamamlanabilmesi için öğrencinin yapması gereken; teorik ders, uygulama, seminer, bireysel çalışma, sınavlar, ödevler ve benzeri çalışmaların tümünü ifade eden değeri,
- **Danışman:** Enstitüde kayıtlı öğrenciye tez/sanatta yeterlik eseri çalışması dönemlerinde rehberlik etmek üzere **EABD/EASD** tarafından önerilen ve Enstitü Yönetim Kurulu tarafından atanan öğretim elemanını,
- **EABD/EASD (Enstitü Anabilim/Anasanat Dalı):** Enstitüye bağlı olarak lisansüstü eğitim programı bulunan anabilim/anasanat dalını,
- **EABD/EASD Akademik Kurulu:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinde tam zamanlı olarak görev yapan ve ilgili EABD/EASD'de görevli öğretim üyeleri ile öğretim görevlilerinden oluşan kurulu,
- **EABD/EASD Kurulu:** İlgili anabilim dalında tam zamanlı olarak görevli öğretim üyesi ve öğretim görevlilerinden oluşan kurulu,
- **Enstitü Kurulu:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinin ilgili Enstitü Kurulunu,
- **Enstitü Müdürü:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinin ilgili Enstitü Müdürünü,
- **Enstitü Yönetim Kurulu:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinin ilgili Enstitü Yönetim Kurulunu,
- **Enstitü:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesine bağlı olarak lisansüstü eğitim ve öğretim yapan enstitüleri,
- **Bilim Sınavı:** Lisansüstü programlara girişte jüri tarafından yazılı ve sözlü olarak yapılan

- sınavları,
- **GMAT:** Graduate Management Admission Test'i,
 - **GRE:** Graduate Record Examination'u,
 - **Eş Danışman:** Lisansüstü program öğrencisinin tez/sanatta yeterlik çalışmasının gerektirdiği durumlarda atanan öğretim elemanını,
 - **Kredi:** Kredili bir lisansüstü dersin yarıyıl kredi değeri; bir yarıyıl devam eden bir dersin haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama, atölye çalışması ya da laboratuvar saatinin yarısının toplamını,
 - **KTMÜ:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesini,
 - **Mütevelli Heyet:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Mütevelli Heyetini,
 - **Program:** Yüksek lisans, doktora/sanatta yeterlik unvanlarına yönelik belirli sayıda ve belirli içerikte zorunlu ve seçmeli dersler ile doktora/sanatta yeterlik tez ve uygulamalarını,
 - **Rektörlük:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Rektörlüğünü,
 - **Seminer Dersi:** Lisansüstü programlarda tez çalışmalarına hazırlık olmak üzere güz veya bahar yarıyıllarında yapılan dersi ifade eder.
 - **Araştırma Stajı:** Lisansüstü programlarda tez çalışmalarına hazırlık olmak üzere güz veya bahar yarıyıllarında yapılan uygulamalı dersi ifade eder.
 - **Senato:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Senatosunu,
 - **Tez İzleme Komitesi:** Doktora öğrencisinin tez önerisini değerlendirmek, tez çalışmalarına rehberlik etmek ve yönlendirmek görevini üstlenen biri tez danışmanı olmak üzere üç öğretim üyesinden oluşan komiteyi,
 - **Tez/Proje:** Yüksek lisans tezi/projesi, doktora tezi/sanatta yeterlik eseri ve uygulamasını,
 - **Üniversite Yönetim Kurulu:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Yönetim Kurulunu,
 - **Üniversite:** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesini,
 - **Yarıyıl:** Başlangıç ve bitiş tarihleri her akademik yıl Senato tarafından belirlenen güz ve bahar dönemlerindeki eğitim ve öğretim sürelerini,
 - **Yeterlik Sınavı:** Doktora/sanatta yeterlik öğrencisinin temel konular ve doktora/sanatta yeterlik çalışmasıyla ilgili konularda genel yeterliliğe sahip olup olmadığının sınanmasına yönelik sınavı ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Lisansüstü Programların Açılması ve Yürütülmesi, Derslerin ve Ders Sorumlularının Belirlenmesi, Öğretim Dili

Program Açma Teklifleri

Madde 4.

- 1) İlgili EABD/EASD akademik kurulu kararı, EABD/EASD başkanlığının teklifi, Enstitü Kurulunun uygun görüşü, Senatonun onayı ve mütevelli heyetin kararı ile yeni programlar açılabilir. Program açma teklifleri; programın açılma gerekçesi, açılacak programda yarıyıllar itibarıyla okutulacak dersler ve içerikleri, derslerin hangilerinin zorunlu hangilerinin seçmeli olduğu, bu dersleri verecek öğretim elemanlarının öz geçmişleri ve yayın listeleri ile birlikte yapılır.
- 2) EABD/EASD'nin lisansüstü eğitim programları, eğitim hedefleri, programlara kabul ve mezuniyet koşulları, programların içerdiği zorunlu ve seçmeli dersler, bunların kredileri ve benzeri konulara ilişkin esasları EABD/EASD akademik kurulunun teklifi, Enstitü Kurulunun kararı ve Senatonun onayı ile kesinleşir.

- 3) Açık bulunan programlarda EABD/EASD akademik kurullarınca önerilen değişiklikler Enstitü Kurulunca onaylandıktan sonra Senato tarafından karara bağlanır.
- 4) Başka bir şekilde önerilmediği sürece lisansüstü programları, EABD/EASD ile aynı adları taşırlar. EABD/EASD’de, o EABD/EASD’den değişik bir ad taşıyan bir lisansüstü programı da açılabilir.
- 5) Lisansüstü programlarının düzenlenip yürütülmesinde EABD/EASD bütünlüğü esas alınır. Ancak, öğrencilerin ders seçimi ve değişik alanlarda uzmanlaşmalarına imkân sağlanır.
- 6) Yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik unvanlarına yönelik lisansüstü programları, zorunlu ve seçmeli, kredili veya kredisiz dersleri, seminer, araştırma stajı, tez ve sanatta yeterlik çalışmaları ile diğer akademik faaliyetleri kapsar.
- 7) Enstitüler Kırgızistan, Türkiye veya başka ülkelerdeki üniversiteler ile öğretim üyesi, klinik, laboratuvar, atölye ve diğer eğitim ve öğretim imkânlarını paylaşmak suretiyle ortak lisansüstü programlar yürütebilir. Enstitülerin koordinasyonu, ortak lisansüstü programların açılabilmesi ve yürütülebilmesi amacıyla, eğitim teknolojilerinden de yararlanarak başka üniversitelerdeki öğretim üyelerinden EABD/EASD öğretim üyesi kadrosu oluşturulabilir.

Kontenjanların Belirlenmesi ve İlanı

Madde 5.

- 1) Lisansüstü programlara alınacak öğrenci kontenjanları, açılacak her program için kontenjan ve başvuru koşulları, programın özelliği ve imkânlar dikkate alınarak ilgili EABD/EASD başkanlığının teklifi üzerine Enstitü Yönetim Kurulunda görüşülür ve Senatonun onayına sunulur. Kontenjanlar, Senatonun kararı ve Mütevelli Heyetinin onayı ile belirlenir.
- 2) Enstitünün öğrenci kabul edeceği yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik programları, öğrenci kontenjanları, başvuru için gerekli belgeler ve koşullar, burslar, sınav ve kayıt tarihleri gibi hususlar üniversite rektörlüğünce ilan edilir. Her yarıyıldaki öğrenci almak için ilan verilebilir.

Yeni Ders Açılması, Derslerin ve Ders Sorumlularının Belirlenmesi

Madde 6.

- 1) Bir EABD/EASD’de açılması düşünülen yeni bir lisansüstü ders için, dersi verecek öğretim üyesi; dersin içeriğini, gerekçesini, haftalık ve dönemlik program detaylarını ve kaynaklarını içeren başvurusunu EABD/EASD başkanlığına yapar. EABD/EASD başkanlığının teklifi, EABD/EASD akademik kurulu kararı, Enstitü Kurulunun uygun görüşü ve Senatonun onayı ile yeni ders açılır.
- 2) Her yarıyıldaki açılacak dersler ve bunların sorumlu öğretim elemanları, EABD/EASD akademik kurulunca belirlenerek Enstitü Kurulunca karara bağlanır.
- 3) Lisansüstü düzeyindeki dersler, ilke olarak doktoralı öğretim üyeleri (profesör, doçent, yardımcı doçent) tarafından verilir. Zorunlu ve özellikli hallerde EABD/EASD başkanlığının gerekçeli önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile doktora/sanatta yeterlik unvanına sahip öğretim görevlilerine de lisansüstü düzeyde dersler verdirilebilir. Gerek görüldüğünde Üniversite Yönetim Kurulu kararı ile üniversite dışından da görevlendirme yapılabilir.

Öğretim Dili

Madde 7. Lisansüstü öğretim dili Türkiye Türkçesi ve Kırgız Türkçesidir. EABD/EASD akademik kurulunun teklifi, Enstitü Kurulunun kararı ve Senatonun onayı ile belirli programlarda bazı

dersler yabancı dilde de verilebilir. EABD/EASD akademik kurulunun önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile bir tezin veya sanatta yeterlik tezinin (raporunun) yabancı dilde yazılmasına da karar verilebilir. Lisansüstü eğitim ve öğretimin tamamının bir yabancı dilde yapıldığı programlarda ise yeterlik ve tez/sanatta yeterlik tezi (raporu) savunma sınavları ile raporları o yabancı dilde yazılır.

Danışman Belirleme, Eş Danışman Atama ve Danışman Değişikliği Madde 8.

a) Danışman Belirleme

- 1) Danışman ilke olarak öğretim üyesidir. Danışman, o EABD/EASD’de görevli tam zamanlı öğretim üyeleri, bunlar bulunmadığı ya da sayıca yeterli olmadığı takdirde üniversitenin en yakın EABD/EASD’sindeki tam zamanlı öğretim üyeleri arasından atanır. Görevlendirme danışmanın bağlı bulunduğu EABD/EASD akademik kurulunun görüşleri alınarak Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşir. Zorunlu hallerde, yüksek lisans öğrencileri için danışman o EABD’deki doktoralı öğretim görevlileri arasından da seçilebilir. EASD’de danışman olarak görevlendirilecek öğretim görevlilerinde doktoralı olma şartı aranmaz.
- 2) Yüksek lisans ve doktora öğrencileri için danışman en geç, öğrencinin eğitim-öğretime başlamasından sonraki ikinci yarıyılın sonuna kadar atanır. Danışman atanıncaya kadar bu görevi ilgili EABD/EASD başkanı yürütür. Danışman belirlemede EABD/EASD akademik kurulu öğrencinin görüşünü de dikkate alır. EABD/EASD akademik kurulu tarafından, öğretim üyesinin danışmanlık yükü ve öğrencinin görüşü de dikkate alınarak belirlenen danışmanlık teklifi Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşir.

b) Eş Danışman Ataması

Eş danışman, öğrencinin tez çalışmasının niteliğinin birden fazla danışman gerektirdiği durumlarda, danışmanın ve EABD/EASD akademik kurulunun gerekçeli önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile atanır. Eş danışman ataması tez konusunun Enstitü tarafından kabulünden sonra yapılır. Yurt içi ve yurt dışındaki üniversitelerden eş danışman atanabilir.

c) Danışman Değişikliği

Danışmanın ve/veya öğrencinin EABD/EASD’sine gerekçeli müracaatları dikkate alınarak danışman değişikliğine gidilebilir. EABD/EASD akademik kurulunun görüşü dikkate alınarak danışman değişikliklerinde öğrencinin ve danışmanın tez çalışmasına ilişkin olarak her yarıyılın sonunda EABD/EASD başkanlıklarına verdikleri ayrıntılı rapor esas alınır. Ayrıca Enstitü Yönetim Kurulu lüzumlu hallerde danışman değişikliği yapabilir. Danışman değişikliğine ilişkin gerekçeli karar örneği, tez yazım kılavuzunda ifade edildiği gibi tez danışmanlık süreleri de belirtilerek tezin “etik beyanname” kısmında yer alır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Programlara Başvuru, Kabul ve Kayıt

Başvuru Şartları

Madde 9.

- 1) Lisansüstü programlara başvurular, ilanda belirtilen süre içinde ve istenilen belgelerle birlikte ilgili Enstitüye yapılır. Başvuruların nasıl yapılacağına ilişkin işlemler ile, özel ve diğer başvuru koşulları ilan metninde yer almak üzere Enstitü Yönetim Kurulunun kararı ve Senatonun onayı ile belirlenir.

- 2) Yüksek lisans programlarına başvuracak adayların lisans not ortalamasının 4.00 üzerinden en az 2.00, doktora/sanatta yeterlik programlarına başvuracak adayların yüksek lisans not ortalamasının 4.00 üzerinden en az 2.50 olması gerekir. EABD/EASD akademik kurulu kararı ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile bu notlardan daha yüksek mezuniyet notları belirlenebilir. Programa hangi diploma sahiplerinin başvurabileceği, EABD/EASD akademik kurulunun kararı ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile belirlenir.
- 3) Doktora programına başvurabilmek için adayların bir yüksek lisans diplomasına veya hazırlık sınıfları hariç en az beş yıllık bir Fakülte diplomasına hazırlık sınıfları hariç en az on yarıyıl süreli Tıp, Diş Hekimliği ve Veteriner Fakülteleri diplomasına; lisans mezunu olup da Sağlık Bakanlığınca düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlık belgesine sahip olmaları gerekir. Bu adayların not ortalamasının 4.00 üzerinden en az 2.50 olması gerekir.
- 4) Yüksek lisans programına başvurmak için yabancı dil şartı aranmaz. Adayların doktora ve sanatta yeterlik programlarına başvurabilmeleri için Senatonun belirlediği yabancı dillerin birinden başarılı olmaları gerekir. Yabancı dilde başarılı sayılmak için T.C. ÖSYM Başkanlığı tarafından yapılan yabancı dil sınavlarından en az 55 veya Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi ÖSYM Başkanlığı tarafından yapılan yabancı dil sınavından en az 60 puan almış olmak gerekir veya eşdeğerliliği Üniversite Senatosunca kabul edilen uluslararası geçerliliğe sahip bir yabancı dil sınavından T.C. ÖSYM tarafından yapılan Yabancı Dil sınavlarına eşdeğer bir puan almış olmak gerekir.—EABD/EASD kendi doktora/sanatta yeterlik programları için dil puanını, T.C. ÖSYM Başkanlığı tarafından yapılan yabancı dil sınavları ve eşdeğeri puanı 55’den az olmamak üzere EABD/EASD akademik kurulu önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı belirleyebilirler. Dil puanlarının T.C. ÖSYM Başkanlığı tarafından yapılan yabancı dil sınavına eşdeğerliliği Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Senatosunca kabul edilen Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Yabancı Dil Sınavları Eşdeğerlik Tabloları’na göre hesaplanarak değerlendirmeye alınır. Doktora bilim alanı yabancı dil olan adaylar, yabancı dil sınavlarına başka bir yabancı dilden girerler. Yabancı dil yeterlik belgelerinin geçerlilik süresi Senatoca belirlenir.
- 5) Lisansüstü eğitime başvuracak adaylardan; Kırgız Cumhuriyeti vatandaşı olup Kırgız Cumhuriyeti veya Türkiye Cumhuriyeti yükseköğretim kurumlarından; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olup Türkiye Cumhuriyeti yükseköğretim kurumlarından mezun olan adaylarda denklik şartı aranmaz. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olanların Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Öğretim Kurumları dışında bir yükseköğretim kurumundan mezun olmaları durumunda, Türkiye Cumhuriyeti Yükseköğretim Kurulu tarafından verilen denklik belgesi şartı aranır. Kırgız Cumhuriyeti vatandaşı olanların Kırgız Cumhuriyeti Yüksek Öğretim Kurumları dışında bir yükseköğretim kurumundan mezun olmaları durumunda, Kırgız Cumhuriyeti Bilim ve Eğitim Bakanlığı tarafından verilen denklik belgesi şartı aranır. Diğer adaylarda, Kırgız Cumhuriyeti ve/veya Türkiye Cumhuriyeti yetkili kurumlarınca denkliği tanınan bir diplomaya sahip olma şartı aranır.

Giriş Sınavı Jürileri

Madde 10. Bilim sınavı yapılacak her lisansüstü program için ayrı bir jüri oluşturulur. Sınav jürileri; ilan edilen her program için ilgili EABD/EASD öğretim üyeleri arasından öncelikle doktoralı öğretim üyelerinden (profesör, doçent ve yardımcı doçent) olmak üzere EABD/EASD’nin teklifi üzerine Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen üç asıl ve iki yedek üyeden oluşur. İlgili EABD/EASD’de yeterli sayıda öğretim üyesi olmadığı takdirde üniversitenin en yakın EABD/EASD’indeki tam zamanlı öğretim üyeleri arasından jüri üyesi önerilebilir.

Öğrenci Kabulü

Madde 11. Başvurular, Enstitü Yönetim Kurulu tarafından aşağıdaki esaslara göre değerlendirilir. İlan edilen kontenjanlar dikkate alınarak başarılı adaylar belirlenir. Başvurularda adayın değerlendirmeye alınacak notlarının tamamı 100'lük sisteme dönüştürülür. Mezuniyet not ortalamalarının 100'lük sisteme çevrilmesinde Üniversite Senatosu tarafından kabul edilen 'Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Not Çevirim Tablosu' esas alınır. Başvuran adayların transkript notları 100'lük sistem veya 4'lük sisteme göre verilmiş ise başvuru şartı için 4'lük sistem, başarı notunun hesaplanmasında ise 100'lük sistem göz önünde bulundurulur.

Yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik programlarına kayıt hakkı kazanmak için yapılan bilim sınavından başarılı olmak gerekir. Bilim Sınav notu, yazılı sınavın yüzde 70'i ve sözlü sınavın yüzde 30'u alınarak hesaplanır. Ancak hem yazılı sınavdan hem de sözlü sınavdan ayrı ayrı 70 puan alınması gerekir. **Sözlü sınav, yüksek lisans programı için gerektiğinde internet tabanlı olarak da yapılabilir.** ALES veya uluslararası geçerliliği bulunan GRE veya GMAT gibi puanlara sahip adaylar için yazılı sınavı yerine bu belgelerdeki puanların bu yönetmelik ekindeki Tablo 2'de verilen karşılıkları kullanılır. ALES puanı ile müracaat eden adayların sözlü sınava girmeleri zorunludur. ALES belgesinin geçerlilik süresi üç yıl GRE ve GMAT belgelerinin geçerlilik süresi ise beş yıldır. Bu puanların yazılı sınavı yerine kabul edilebilmesi için adayın başvurduğu programın puan türünden en az 55 ALES puanı veya Senato tarafından kabul edilen "*Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi GRE-GMAT-ALES Sınavları Eşdeğerlilik Tabloları*"nda belirtilen sınavlardan alınan eşdeğer bir puana sahip olmak gerekir. ALES puanı veya GRE-GMAT sınavlarının ALES karşılığı puanının yazılı sınav yerine kabul edileceği eşdeğeri, bu yönetmelik ekindeki Tablo 2'e göre hesaplanır. Başvuru için hangi ALES puan türünün kabul edileceği EABD/EASD'nin teklifiyle Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Lisansüstü eğitim ve öğretim ile ilgili başvuruların değerlendirilmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır:

- Yüksek lisans programlarında; bilim sınavı notunun yüzde 50'si, lisans not ortalamasının yüzde 35'i ve yabancı dil puanının yüzde 15'i alınarak başarı puanı belirlenir. Yüksek lisans programlarına kabul için başarı puanının en az 60 olması gerekir. Yabancı dil belgesi bulunmayan adayların, yabancı dil puanları sıfır (0) kabul edilerek başarı puanı hesaplanır.
- Doktora/Sanatta yeterlik programlarında; bilim sınavı puanının yüzde 50'si, yüksek lisans diploma notunun yüzde 30'u ve yabancı dil puanının yüzde 20'si alınarak başarı puanı belirlenir. Doktora/Sanatta yeterlik programlarına kabul için başarı puanının en az 70 olması gerekir.
- Adayların başarı puanlarının denkliği halinde sırasıyla, bilim sınavı puanı, mezuniyet notu ve yabancı dil puanına göre sıralama yapılır.
- Jüri ilanda belirtilen tarih, saat ve yerde toplanır ve zorunlu haller dışında değerlendirme ve seçme işlemlerini aynı gün içinde tamamlar. Adaylar Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen esaslar ve kontenjanlar dikkate alınarak başarı durumuna göre liste halinde sıralanır. Jüri tarafından imzalanan liste, tutanak ve adaylara ait sınav evrakı ile birlikte EABD/EASD aracılığıyla Enstitüye sunulur.
- Lisansüstü programa girme hakkı kazanan adayların listesi Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşir ve ilan edilir. Enstitü Yönetim Kurulu, her program için, en çok ilan edilen kontenjan kadar olmak üzere yedek aday ilan edebilir.

Enstitüye Kesin Kayıt**Madde 12.**

- 1) Kayıt hakkı kazanan adaylar, Enstitü Yönetim Kurulunca istenen belgeleri ilanda belirtilen kayıt tarihi süresi içinde Enstitüye vererek kesin kayıtlarını yaptırırlar. Eksik belge ile kayıt yapılmaz. Enstitü kayıt için istenen belgelerin onaylı örneğini de kabul edebilir. Ancak daha sonra gerektiğinde Enstitü tarafından bu belgelerin aslı istenebilir. Bir belgenin aslının ibraz edilememesi durumunda öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir. Kayıtlar, şahsen veya noter vasıtasıyla tayin edilen vekil aracılığı ile yaptırılabilir.
- 2) Süresi içinde kesin kayıt yaptırmayan adaylar, mazeretleri dikkate alınmaksızın kayıt haklarını kaybederler. Süresinde kayıt yaptırmayanların yerine, açık kontenjanlara, ilan edilen yedekler listesindeki adaylardan başarı sırasına göre kesin kayıtları yapılır.

Zorunlu Eğitim Dili Sınavı, Muafiyeti ve Eğitime Başlama**Madde 13.**

- 1) Lisansüstü eğitime kayıt olan öğrencilerin zorunlu eğitim dilleri olan Kırgız Türkçesi ve Türkiye Türkçesi'nde eğitim alabilir düzeyde dil bildiğini gösteren bir belge ile muafiyet talep edilir. Muafiyet talepleri Enstitü Yönetim Kurulunun uygun görüşüyle karara bağlanır. Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi mezunları zorunlu eğitim dillerinden muaftır. Aynı şekilde başka bir üniversitede Türkiye Türkçesi ile eğitimini tamamlayan öğrenciler Türkiye Türkçesi'nden, Kırgız Türkçesi ile eğitim veren bir üniversiteden mezun olan öğrenciler ise Kırgız Türkçesi'nden muaftır.
- 2) Muafiyet için geçerli bir belge sunamayanlar muafiyet sınavına girerler. Muafiyet sınavının nasıl yapılacağı Enstitü Yönetim Kurulunun kararı ile belirlenir. Kırgız Türkçesi ve Türkiye Türkçesi için üniversitenin yapacağı muafiyet sınavından 67 ve üzeri puan alan adaylar zorunlu eğitim dillerinden muaf tutulur. Muafiyet sınavlarının tarihleri başvuru ilanlarında belirtilir.
- 3) Zorunlu eğitim dillerinin herhangi birinden veya her ikisinden başarısız olanlar, isteğe bağlı olarak 'Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Hazırlık Sınıfı Dil Eğitim ve Öğretim Programına' katılabilirler.
- 4) Kırgız Türkçesi ve Türkiye Türkçesinin her ikisinden veya herhangi birinden başarısız olanlara, bu dilleri öğrenmeleri için Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile en çok dört yarıyıl hazırlık süresi tanınır. Bu süre lisansüstü eğitim süresi için geçen süreye dâhil edilmez.
- 5) Bu dillerden birinden muaf veya başarılı olan öğrenciler danışmanın önerisi ve EABD/EASD'nin onayı ile bu dile ait hazırlık sınıfı ile birlikte muaf veya başarılı olduğu dildeki derslerden bir yarıyıldan fazla 6 kredi alabilir. Bu sınırlamaya kredisiz dersler dahil değildir. Bilimsel hazırlık programında olan bir öğrenci öncelikli olarak bu dersleri bilimsel hazırlık programından almak zorundadır. Öğrenci muaf olmadığı dilde verilen derslere kayıt yaptıramaz.

Bilimsel Hazırlık Programına Öğrenci Kabulü**Madde 14**

- 1) Yüksek lisans ve doktora programlarında, farklı bir alanda eğitim almış olan veya farklı bir eğitim kurumundan mezun olan öğrencilere, bu programa devam edebilmeleri için eksikliklerini gidermek amacıyla bilimsel hazırlık programı uygulanabilir. EABD/EASD tarafından belirlenen dersler en çok iki yarıyıldan fazla tamamlanacak şekilde belirlenir. Hangi öğrencilerin bilimsel hazırlık programına tabi olacakları ve alacakları dersler ve toplam kredi miktarları EABD/EASD'nin teklifi ve Enstitü Yönetim Kurulunun kararıyla belirlenir.
- 2) Bilimsel hazırlık programında alınması zorunlu dersler, ilgili lisansüstü programı için gerekli görülen derslerin yerine geçemez. Ancak, bilimsel hazırlık programındaki bir

öğrenci, bilimsel hazırlık derslerinin yanı sıra ilgili Enstitü EABD/EASD'nin önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile lisansüstü programa yönelik derslerden her yarıyılıda altı krediyi aşmamak üzere en fazla iki ders alabilir. Bilimsel hazırlık programına devam eden öğrencilere lisans programlarından da ders aldırılabilir.

- 3) Bilimsel hazırlık programı ile ilgili devam, sınav, not ve derslerden başarılı sayılma koşulları (kayıt silme ve ders tekrarı hariç) ve diğer esaslar, ilgili EABD/EASD tarafından lisans öğrencileri için uygulanan yönetmelik ve yönerge hükümlerine göre yapılır. Bilimsel hazırlık programında iki yarıyıl sonunda derslerini başarıyla tamamlayamayan öğrencinin kaydı silinir.

Özel Öğrenci Kabulü

Madde 15.

- 1) En az dört yıllık bir yükseköğretim kurumundan mezun olan ve belirli bir konuda bilgi ve görgüsünü artırmak isteyenler, EABD/EASD'nin uygun görüşü ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayıyla özel öğrenci olarak kabul edilerek o dönemde açılmış olmak kaydıyla belirledikleri derslere devam edebilirler. Bu öğrenciler, tam zamanlı öğrenciler gibi izledikleri derslerin bütün koşullarına uymak ve derslerin bütün gereklerini yerine getirmek zorundadırlar.
- 2) Özel öğrencilik statüsünde ders alan öğrenciler öğrencilik haklarından yararlanamazlar (öğrenci kimliği verilmez, askerlik vs. işlemleri yürütülmez). Kayıtlı özel öğrenciler sonraki dönemlerde sadece ders kaydı yaptırırlar, özel öğrenciliği takip eden yarıyılıda devam etmeyenlerin Enstitü Yönetim Kurulunun kararıyla kaydı silinir. Bu öğrenciler bir yarıyılıda en fazla dokuz kredilik derse kayıt yaptırabilirler. Özel öğrenci başvuruları her yarıyıl ders kaydı döneminde alınır.
- 3) Özel öğrencilere diploma veya unvan verilmez, ancak derslerin bittiği dönem sonunda izledikleri dersleri ve aldıkları notları gösteren bir belge verilir.
- 4) Özel öğrencinin sonraki yarıyılarda bu yönetmelik hükümlerine göre, bir lisansüstü programa kabul edilmesi halinde, özel öğrenci olarak almış olduğu derslerden, yüksek lisans için CB, doktora için BB ve üzeri alınan notlar, EABD/EASD'nin kararı ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile lisansüstü programında yer alan dersler yerine sayılabilir.

Geçişler

Madde 16.

- 1) Buldukları EABD/EASD'de lisansüstü programı olmadığı için bir başka üniversitede veya Enstitünün bir başka programında öğrenim gören ve KTMÜ'de araştırma görevlisi olarak görev yapan öğrenciler, görev yaptıkları EABD/EASD'de lisansüstü program açılması durumunda, Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile geçiş yapabilir.
- 2) Geçiş yapan öğrenci, ders kredisini doldurmuş olsa bile yeterlik sınavını geçememiş ise geçiş yaptığı programdan en az altı krediyi KTMÜ' de kayıtlı olduğu Enstitüden almak zorundadır. Geçiş başvurusunda bulunacak öğrencilerden, istenecek belgeler Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Yeterlik sınavını başarmış olanlar kaldıkları yerden eğitimlerine devam ederler.

Yabancı Uyruklu Öğrenci Kabulü

Madde 17.

- 1) Lisansüstü öğrenim görmek isteyen Türkiye Cumhuriyeti ve Kırgızistan Cumhuriyeti vatandaşları dışındaki yabancı uyruklu öğrenciler ile KTMÜ'nün taraf olduğu ikili anlaşmalara dayalı olarak lisansüstü öğrenim görmek üzere müracaat eden yabancı uyruklu adaylar, ilkeleri Senato tarafından belirlenen bir sınavla alınır.

sayılabilir.

- 10) Kendi üniversitesinde veya farklı bir yükseköğretim kurumundaki farklı bir enstitüden ders alma işlemi, öğrencinin yazılı başvurusu, danışmanının uygun görüşü ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşir. Öğrenciler, kayıtlı olduğu enstitüden en az on iki kredilik ders almak şartı ile farklı enstitü ya da enstitülerden ders alabilirler.

Ders Ekleme, Bırakma ve Değişirme

Madde 20. Öğrenciler, seçtiği dersleri, danışmanının onayıyla akademik takvimde belirlenen ekle-sil süresi içinde bırakabilir veya değiştirebilir. Öğrenciler, danışmanın bulunmadığı hallerde (yurtdışı görevlendirme, hastalık, idari izin gibi) ilgili EABD/EASD başkanının onayı ile de ders değiştirebilir, yeni ders alabilir veya ders bırakabilirler. Bu süreden sonra ders değişikliği yapılmaz.

Kredi Aktarma ve Ders Muafiyeti

Madde 21.

- 1) Öğrenci, daha önceki yıllarda başardığı lisansüstü derslerini Enstitüye başvurarak mezuniyet kredisine saydırabilir. Ancak aktarılacak kredilerin;
 - a) Kayıtlı olduğu programın gerektirdiği kredi miktarının %70'ini geçmemesi,
 - b) Son beş yıl içinde alınmış olması,
 - c) Saydırılan dersin başarı notunun yüksek lisans dersleri için en az "CB", doktora dersleri için en az "BB" olması gereklidir.
- 2) Kredi aktarma işleminde, öğrencinin danışmanının uygun görüşünü içeren, ekinde ayrıntılı not durum belgesi ve ders içerikleri bulunan yazılı başvurusu, EABD/EASD'nin görüşü ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile gerçekleşir. Kredi aktarma işlemi uygun bulunan öğrenciler ilgili derslerden muaf sayılır.
- 3) Yurt dışındaki üniversiteler ve araştırma kurumlarına eğitime giden lisansüstü program öğrencilerinin, başarılı oldukları derslerden ve uygulamalardan aldıkları notların öğrencilerin öğrenim kredisinden sayılması, bu ülkeler ile yapılan anlaşmalar ve ilkeler kapsamında ilgili EABD/EASD'nin ve Enstitü Yönetim Kurulu tarafından kararlaştırılır.

Başarı

Madde 22.

- 1) Yüksek lisans yapan öğrencinin tez aşamasına geçebilmesi için ağırlıklı genel not ortalaması 2.50'den az olması halinde, ortalama şartını sağlayıncaya kadar tekrar veya yeni ders almakla yükümlüdür.
- 2) Doktora yapan öğrencinin yeterlilik sınavına girmesi için ağırlıklı not ortalamasının en az 3.00 olması gerekir.

Devam Zorunluluğu

Madde 23. Öğrenciler, kayıt yaptırdıkları teorik derslerin en az yüzde 70'ine, uygulamalı ders ve uygulamaların ise yüzde 80'ine devam etmek zorundadırlar. Devam şartını yerine getirmeyen öğrenci devam alamadığı dersin yarıyıl sonu sınavına alınmaz. Devamsızlık veya başarısızlık sebebiyle tekrar alınan dersler için devam şartı aranır.

Sınav Türleri, Yarıyıl Sınavları ve Başarı Koşulu

Madde 24. Lisansüstü programlarda uygulanacak sınavlar; ara sınavı, mazeret sınavı ve yarıyıl sonu sınavıdır. Bu sınavlarla ilgili esaslar şunlardır:

- a) **Ara sınavı:** Programda yer alan dersler için her yarıyıl en az bir ara sınavı yapılır. Ödevler, seminerler ve benzeri etkinlikler de ara sınavı yerine kullanılacağı gibi ara

- sınava ilave olarak da değerlendirilebilir.
- Yarıyıl sonu sınavı:** Programda yer alan dersler için her yarıyıl sonunda yarıyıl sonu sınavı yapılır. Yarıyıl sonu sınavı dönem ödevi biçiminde de olabilir.
 - Mazeret sınavı:** Mazeretin sona ermesinden itibaren en geç beş işgünü içinde başvurmak koşuluyla; geçerli sağlık raporu olan ya da mazereti Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kabul edilen öğrencilere, ara sınav ve yarıyıl sonu sınavları yerine geçecek olan mazeret sınavları yapılır. Mazeret sınavının yeri ve tarihi EABD/EASD tarafından belirlenir ve ilan edilir.
 - Lisansüstü derslerde bütünleme sınavı yapılmaz. Öğrenci, başarısız olduğu bir dersi, ders alma süresi içinde tekrar alabilir veya o dersin yerine başka bir dersi de alabilir. Öğrenciler, Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile genel akademik başarı not ortalamalarını yükseltmek amacıyla başarılı oldukları dersleri de tekrarlayabilirler. Ancak bu durumda son aldığı not geçerlidir.

Başarı Notunun Hesaplanması

Madde 25.

- Lisansüstü programlarda her yarıyıl en az bir ara sınav ve bir yarıyıl sonu sınavı yapılır. Bir derse ait başarı notu, o derse ait ara sınav notu ve diğer çalışmalardan elde edilen yarıyıl içi notu ile yarıyıl sonu sınav notunun belirli oranlarda katkısından oluşur. Başarı notuna yarıyıl içi notunun katkı oranı % 40'tır.
- Öğrencinin bir dersten başarı notu, o derse ait yarıyıl içindeki çalışmalarda gösterdiği başarı düzeyi ve yarıyıl sonundaki yarıyıl sonu sınavında aldığı not dikkate alınarak dersi veren öğretim üyesi tarafından (başarı derecesini belirten harfle ifade edilen başarı notu ile birlikte) bağlı ya da mutlak değerlendirme sistemine göre değerlendirilir ve sınavdan sonra yedi gün içinde Enstitüye teslim edilir.
- Farklı enstitülerden alınan derslere ait başarı durumu öğrencinin kayıt yaptırdığı enstitünün yürürlükteki not sistemine göre değerlendirilir ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşir.
- Öğrencilere aldıkları her ders için, aşağıdaki harf notlarından biri öğretim elemanı tarafından yarıyıl başarı notu olarak verilir. Yarıyıl başarı notu yüksek lisans için en az CC; doktora için en az CB'dir.

Tablo 1. Not Değerlendirme Tablosu

Dörtlük Sistem			Beşlik Sistem (Kırgızistan Sistemi)	
Yarıyıl Sonu Ders Başarı Notu	Yarıyıl Sonu Harf Notu	Katsayısı	Yarıyıl Sonu Ders Başarı Notu	Derece
90-100	AA	4.0	5	Pekiyi
85-89	BA	3.5		
80-84	BB	3.0		
75-79	CB	2.5	4	İyi
65-74	CC	2.0		
58-64	DC	1.5	3	Orta
50-57	DD	1.0		
49 ve altı	FF	0.0		
	F1	0.0	2	Zayıf
	F2	0.0		

- **G:** Kredisiz derslerde, öğrencinin başarılı olduğunu gösterir.
- **K:** Kredisiz derslerde, öğrencinin başarısız olduğunu gösterir.
- **F1:** Yarıyıl içinde derslere devam zorunluluğunu yerine getirmeyen öğrenciye verilen nottur.
- **F2:** Devam zorunluluğunu yerine getirdiği halde yarıyıl sonu sınavına girmeyen öğrenciye, yarıyıl içi çalışmalarına bakılmaksızın verilen nottur.
- **GM:** Yarıyıl içi sınavlarına katılmayan öğrenciye verilen nottur.
- **F1, F2 ve FF** notları Ağırlıklı Genel Not Ortalamasına katılır.

Sınav Sonuçlarının İlanı ve İtiraz

Madde 26.

- 1) Öğrenciler, lisansüstü girişte yapılan bilim sınavı ve dil muafiyet sınavı ile kayıtlı oldukları dönemlerdeki yarıyıl ve yarıyıl sonu sınavında aldıkları notlara itiraz edebilirler.
- 2) “Bilim sınavı” veya “dil muafiyet” sınavı notuna yapılan itiraz, sonucun ilan edildiği tarihten itibaren **yedi gün** içinde Enstitü müdürlüğüne yazılı olarak yapılabilir. Sınavı yapan komisyon, itiraz edilen sınavın evraklarını tekrar inceleyerek en geç **yedi gün** içinde değerlendirir ve sonucu evraklarla birlikte Enstitü müdürlüğüne yazılı olarak bildirir. İnceleme sonucunda maddi hata tespiti halinde not değişikliği Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşir.
- 3) Öğrenci dönem içi ve yarıyıl sonu sınav sonucuna, sonucun ilan edildiği tarihten itibaren **yedi gün** içinde Enstitü müdürlüğüne yazılı olarak itiraz edebilir. Enstitü Müdürlüğüne kurulan içerisinde ilgili öğretim elemanının da bulunduğu üç kişilik bir komisyon itiraz edilen sınavın evraklarını tekrar inceleyerek, en geç **yedi gün** içinde değerlendirir ve sonucu evraklarla birlikte Enstitü müdürlüğüne yazılı olarak bildirir. Komisyonun inceleme sonucunda maddi hata bulması halinde not değişikliği Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşir.

Öğretim Elemanının Sınav Sonucunu Düzeltmesi

Madde 27. Öğretim elemanının sınav sonucunu düzeltme başvurusu, söz konusu dersin sonucunun ilan edildiği tarihten itibaren “yedi gün” içinde Enstitü müdürlüğüne gerekçe ve nedenlerini (otomasyona hatalı giriş, eksik ve/veya yanlış hesaplama vb.) belirten bir dilekçe ve düzeltmeye esas olacak ekleri ile gerçekleşir. Düzeltme işlemi Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşir.

Akademik Ortalama

Madde 28.

- 1) Öğrencinin akademik ortalaması hesaplanırken 100'lük sistemdeki bir notun dörtlük sistemdeki nota dönüştürülmesinde 25. maddedeki Tablo 1 esas alınır.
- 2) Öğrencinin genel başarı durumu, her dönem sonunda öğrencilerin dönem sonu ve genel not ortalamaları hesaplanarak belirlenir (Genel Akademik Not Ortalaması: GANO). Bir öğrencinin bir dersten aldığı toplam kredi, o dersin kredi değeri ile aldığı dönem sonu ders notu katsayısının çarpımı ile elde edilir.

Not Ortalaması

Madde 29. Herhangi bir dönemin not ortalaması, o yarıyıldaki öğrencinin kayıtlı olduğu bütün derslerden aldığı toplam kredi tutarının alınan derslerin kredi değeri toplamına bölünmesi ile hesaplanır. Genel not ortalaması ise öğrencinin kayıtlı olduğu bütün derslerden aldığı toplam kredi tutarının alınan derslerin kredi değeri toplamına bölünmesi ile hesaplanır. Elde edilen

ortalama, virgülden sonra iki haneli olarak gösterilir. Hesaplamalarda tekrar edilen derslerden alınan en son notlar dikkate alınır ve öğrencinin not belgesinde de bu şekilde gösterilir.

Ders Tekrarı

Madde 30. Öğrenci, başarısız olduğu zorunlu bir dersi tekrar almak zorundadır. Seçmeli derslerden başarısız olan öğrenci, başarısız olduğu dersi tekrar edebileceği gibi danışmanın onayı ve EABD/EASD kararı ile seçmeli derslerden bir başkasını da başarısız olduğu dersin yerine alabilir. Öğrenciler genel not ortalamalarını yükseltmek amacıyla başarmış oldukları bazı dersleri de tekrarlayabilir ve/veya yeni dersler alabilir. Not yükseltmek amacıyla tekrar alınan derslerde en son alınan not geçerlidir.

Öğrencilik / Sınav Hakkını Saklı Tutma ve İzinli Ayrılma

Madde 31.

1) Kayıt, devam, uygulama ve sınav gibi yükümlülüklerinden herhangi birini yerine getiremeyen öğrencinin hakları arka arkaya ya da aralıklı olmak üzere bilimsel hazırlık, dil hazırlık, yüksek lisans süresi ve ek-süresi içinde en çok iki yarıyıl; doktora süresi ve ek-süresi içinde en çok dört yarıyıl, aşağıdaki gerekçelere ve belgelere dayanarak, danışmanın ve EABD/EASD başkanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla izin verilebilir. Mazeret durumunda bu süre, izni veren Enstitü Yönetim Kurulu tarafından uzatılabilir veya kısaltılabilir.

a) Sağlık Nedeniyle İzinli Ayrılma

- Tam teşekküllü hastanelerden öğretim dönemini kapsayan en az dört haftalık sağlık raporu alan öğrenciler en çok bir yarıyıla kadar, daha uzun süreli raporun söz konusu olduğu durumlarda en çok iki yarıyıla kadar Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile izinli sayılır.
- Öğrenciler, raporun başlama tarihinden itibaren, en geç yedi gün içinde durumlarını açıklayan dilekçe ile belgelerini Enstitü müdürlüğüne bildirmek zorundadır. Bu sürede beyan edilmeyen başvurular kabul edilmez.
- Tam teşekkülü hastanelerden alınan heyet raporları haricindeki sağlık kurumları belgeleri üniversite sağlık merkezinin onayından sonra işleme konulur.
 - Sağlık sebebiyle izinli sayılan öğrencinin izinli geçirdiği süre bir aydan az iken sağlık sorununun ortadan kalktığını bildirmesi halinde, kayıt dondurma işlemi Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile iptal edilir ve kayıt yenileme hakkı verilir.

b) Mazeret Sebebiyle İzinli Ayrılma

- Eğitim, öğretim, araştırma ve benzeri nedenlerle yurt dışına çıkmak durumunda olanlar, refakatçiler, doğal afete maruz kalanlar, haklarında mahkûmiyet kararı bulunmamak kaydıyla tutuklu bulunanlar ve Enstitü Yönetim Kurulu tarafından kabul edilebilecek diğer nedenlerle özel durumlarını belgelendiren öğrencilerin Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla en çok iki yarıyıla kadar kayıtları dondurulur. İş nedeni ile yurt içinde yer değiştirenler veya yurt dışına çıkanlar bu haktan yararlanamazlar.
- Mazeret sebebiyle kaydı dondurulan öğrenci, mazeretinin ortadan kalktığını bildirmesi halinde, kayıt dondurma işlemi Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile iptal edilir ve kayıt yenileme hakkı verilir.

c) Askerlik Nedeniyle İzinli Ayrılma

- Askerlik görevini yapmak üzere işlem yaptırdığını belgeleyen ve bunu yazılı olarak Enstitüye bildiren öğrencinin askerlik süresine karşılık gelen dönemlerde, Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kaydı dondurulur. Yarıyıl içinde izin verilmesi hâlinde, öğrenci yarıyıl başından itibaren izinli sayılır.

- Askerlik nedeni ile kaydı dondurulan öğrencilerin terhis tarihinden sonraki bir ay içinde terhis belgesi ile Enstitüye başvurması ve terhis tarihini takip eden ilk kayıt döneminde kaydını yenilemesi gerekmektedir.
 - d) Maddi ve Ailevi Nedenlerle İzin
Öğrenci için beklenmedik durumlarda (doğal afet, anne, baba, eş, kardeş ve çocuğun ölümü vb.) öğrencinin mazeretli-izinli sayılabilmesi için olayın vuku bulunduğu tarihten itibaren en geç on beş gün içinde dilekçe ve mazeretini kanıtlayan belgelerle birlikte Enstitü müdürlüğüne başvurması durumunda Enstitü Yönetim Kurulu öğrencinin ne kadar süre ile mazeretli-izinli sayılacağına karar verir. Bu sürede beyan edilmeyen mazeretler kabul edilmez, mazereti kabul edilenlerin kaydı dondurulmuş sayılmaz. Öğrencinin mazeretli-izinli olduğu günlerde girmesi gerekli olduğu ders(ler), öğretim üyesine yazılı olarak bildirilir.
 - e) Öğrencilere, ikili anlaşmalar ve uluslararası ilişkiler kapsamındaki ilkeler dâhilinde yurt içinde veya yurt dışında belirli bir süre için öğrenim amacıyla Enstitü Yönetim Kurulu tarafından izin verilebilir. Yurt içinde ve yurt dışında geçirilen sürenin öğrencinin öğrenim süresinden düşülüp düşülmeyeceğine Enstitü Yönetim Kurulu karar verir.
- 2) İzin döneminde öğrenci derslere devam edemez ve sınavlara giremez. Bu süre içinde girilen sınavlar geçersiz sayılır.
 - 3) Öğrenciler izin süreleri sonunda ve normal kayıt döneminde kayıtlarını yaptırmak suretiyle öğrenimlerine kaldıkları yerden devam ederler.

BEŞİNCİ BÖLÜM Yüksek Lisans Programı

Madde 32.

- 1) Yüksek lisans; en az dört yıl süreli bir yükseköğretim kurumundan lisans diploması alan öğrencilerin, bir bilim/sanat alanında, belirli düzeyde bir bilgi birikimi ve beceri edinmesi yanında bilimsel araştırma ya da bir sanat eseri çalışması yapmasını amaç edinen lisansüstü programıdır.
- 2) Bu program, toplam yirmi bir (21) krediden az olmamak koşuluyla en az yedi (7) ders, bir seminer, bir araştırma stajı ve diğer öğrenim etkinlikleri, tez konusuyla ya da alanıyla ilgili olarak ulusal ya da uluslararası hakemli bir dergide KırgızistanTürkiye Manas Üniversitesi adresiyle yayımlanmış veya yayına kabul edilmiş en az bir (1) makaleden ve tez/sanat eseri raporu çalışmasından oluşur. Bir öğrencinin yüksek lisans programı süresince alacağı zorunlu ve seçmeli derslerin toplam kredisi otuzu aşamaz.
- 3) EABD/EASD akademik kurulu önerisi ile Enstitü Kurulu, disiplinler arası nitelikte zorunlu veya seçmeli birbirini tamamlayan dersler açılmasına karar verebilir.
- 4) Yüksek lisans programı, Enstitüde yürütülen programlardan birinde ve/veya üniversite içinde ya da yurt içi/yurt dışı diğer yükseköğretim kurumlarıyla ortaklaşa düzenlenmiş programlar şeklinde de yürütülebilir.

Süre

Madde 33.

- 1) Yüksek lisans programını tamamlama süresi dört yarıyıldır. Bu sürenin hesaplanmasında bilimsel hazırlık programı ve eğitim dili hazırlık okulu süresi dikkate alınmaz.
- 2) Üç yarıyıl sonunda kredili derslerini ve seminer dersini başarıyla tamamlayamayan ya da başarılı olduğu hâlde akademik ortalaması 2.50'nin altında olan öğrencinin Enstitü ile

ilişği kesilir.

- 3) Kredili derslerini, araştırma stajını ve seminerini başarı ile bitiren, ancak tezini dört yarıyıl sonuna kadar tamamlayamayan öğrenciye, dört yarıyılık normal süresi dolmadan önce, danışmanın görüşü, anabilim dalı başkanının önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile en fazla iki yarıyıl ek süre verilebilir. Bu süre sonunda da tezini/sanat eseri raporunu bitirip savunma sınavına giremeyen öğrencinin Enstitü ile ilişği kesilir.
- 4) Geçiş başvurusu ile tez çalışmalarına ikinci yarıyıldan başlayan öğrenci, toplam süresi üç yarıyıldan az olmamak üzere yüksek lisans programını daha önce de tamamlayabilir. Geçiş yapan öğrencinin bitirme süresi, ders sayılması ve diğer intibak işlerinde Enstitü Yönetim Kurulu yetkilidir.

Yüksek Lisans Tezi / Sanat Eseri Raporu Önerisi

Madde 34. Tezin/sanat eseri raporunun konusu ve başlığı, öğrenci ve danışmanı tarafından belirlenir. Tez çalışmalarının yürütülmesine ilişkin koordinasyon ve planlama EABD/EASD tarafından gerçekleştirilir. Tez/sanat eseri raporu önerisi, öğrencinin ders yükünü tamamlayacağı yarıyılın sonuna kadar danışmanın onayı ve ilgili ana bilim dalı akademik kurulunun kabulünün ardından Enstitüye teslim edilir. Öğrencinin o yarıyıl sonunda derslerini tamamlayamaması durumunda tez önerisi takibeden yarıyıldan işleme konulur.

Yüksek Lisans Tez Konusunun Değiştirilmesi

Madde 35. Tezin/sanat eseri raporunun konusu üzerinde daha sonra yapılması istenen değişiklikler, Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile yapılabilir. Tez konusu değişikliği öğrenci ve danışmanı tarafından yazılı olarak Enstitüye bildirilir ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşir. Tez konusu değişikliği kesinleşen öğrenci, Enstitü Yönetim Kurulu karar tarihini takip eden, en az bir yarıyıldan önce tezini teslim edemez.

Tez / Sanat Eseri Çalışması Ara Raporu

Madde 36.

- 1) Öğrenci, tez /sanat eseri raporu önerisinin Enstitü Yönetim Kurulunca kabul edildiğinin ana bilim dalı başkanlığı tarafından kendisine bildirilmesinden itibaren akademik takvimde belirtilen sürelerde ara rapor hazırlar ve danışmanına sunar. Öğrenci, tez savunma sınavına girebilmek için yüksek lisans tezi dersi kapsamında hazırladığı tez ara raporunu bu dersi almış olduğu her dönem için sunmak zorundadır. Öğrencinin sunduğu ara rapor, danışman tarafından başarılı veya başarısız olarak değerlendirilerek Enstitü Müdürlüğüne sunulur. Ara raporunu teslim etmeyen veya ara rapor değerlendirmesi başarısız olan öğrenci, o dönem için yüksek lisans tezi dersinden başarısız sayılır.
- 2) Ara raporların değerlendirilmesinde iki kez başarısız olan öğrencinin kaydı Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile silinir. Süresi içinde ara raporu vermeyen öğrencinin ara raporu başarısız sayılır.

Tez / Sanat Eseri Raporunun Yazımı ve Teslimi

Madde 37.

- 1) Tez/sanat eseri raporu, Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen Tez Yazım Yönergesi'ne uygun olarak yazılır ve Enstitünün belirlediği sayı ve şekilde, EABD/EASD akademik kurulu kararı eki ile Enstitü müdürlüğüne sunulur.
- 2) Tez/sanat eseri raporu Kırgız Türkçesi veya Türkiye Türkçesinden herhangi birinde yazılır ve başına bu dillere ek olarak İngilizce ve Rusça birer özet konulur.
- 3) Tezin/sanat eseri raporunun Kırgız Türkçesi ile yazıldığında Türkiye Türkçesi ile Türkiye Türkçesi ile yazıldığında Kırgız Türkçesi ile Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen

- bir formatta geniş bir özeti yazılır.
- 4) Yabancı dil öğretimi yapan EABD/EASD dallarında tez/sanat eseri raporu o dilde yazılır. Bu durumda tez/sanat eseri raporuna Kırgız Türkçesi ve Türkiye Türkçesi ile **Tez Yazım Yönergesi**'nde belirlenen biçimde geniş bir özet eklenir.
 - 5) Enstitünün belirlediği biçime uygun olarak çoğaltılan tez/sanat eseri çalışması raporu ve tez konusuyla ya da alanıyla ilgili olarak ulusal ya da uluslararası hakemli bir dergide yayımlanmış veya yayına kabul edilmiş en az bir makale yasal süre sona ermeden on beş gün önce bir dilekçe ekinde Enstitüye teslim edilir.
 - 6) Enstitü Yönetim Kurulu tarafından kabul edilmiş bir mazereti olmaksızın tezini/sanat eseri raporunu süresinde teslim etmeyen öğrencinin kaydı silinir.
 - 7) Lisansüstü eğitim tezleri savunmaya alınmadan önce, ilgili öğrenci tarafından düzenlenecek intihal programı raporu teslim edilir.

Tez / Sanat Eseri Raporu Savunma Sınavı Jürisi

Madde 38. Her öğrenci savunma sınavına girmeden önce Kırgız Cumhuriyeti eğitim mevzuatı çerçevesinde yapılması gereken devlet sınavını başarmak zorundadır. Devlet sınavı ile ilgili uygulamalar 'Devlet Sınav Yönergesi'ne göre düzenlenir. Devlet sınavı jürisi, ilgili EABD/EASD başkanlığının önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile en az doktora unvanlı öğretim elemanları arasından seçilir. Enstitü Yönetim Kurulunca önerilen jüri Üniversite Senatosunda karara bağlanır ve onaylanmak üzere Kırgız Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanlığına gönderilir. Jüride öğrencinin tez danışmanının bulunması zorunludur. Eş danışmanlar jüri üyesi olamaz, ancak oy hakkı olmaksızın tezle ilgili bütün toplantılara katılıp görüş bildirebilirler.

Yüksek Lisans Tezi / Sanat Eseri Raporu Savunma Sınavı

Madde 39.

- 1) Yüksek lisans programındaki bir öğrenci tezini/sanat eseri raporunu jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.
- 2) Jüri, söz konusu tezin üyelere teslim edildiği tarihten itibaren en erken yedi iş günü, en geç kırk beş gün içinde belirlenen gün, saat ve salonda toplanarak jüri üyelerinin tez hakkındaki değerlendirmelerini içeren kişisel raporlarını görüşükten sonra savunma sınavını gerçekleştirir.
- 3) Tez/sanat eseri raporu savunma sınavı tarihi ve yeri, Enstitü Yönetim Kurulu kararını müteakiben danışman tarafından belirlenerek, sınav tarihinden en az yedi gün önce yazılı olarak Enstitüye bildirilir ve Enstitü müdürünün onayından sonra ilan edilir.
- 4) Jüri üyelerinin tez/sanat eseri raporuyla ilgili kişisel değerlendirme raporları sınav evrakıyla birlikte Enstitüye teslim edilmek üzere toplantıya getirilir. Zorunlu nedenlerle jüriye katılamayacak üyeler gerekçelerini, savunma sınavından önce danışmanına ve Enstitü müdürlüğüne yazılı olarak bildirir.
- 5) Savunma sınavına mazereti nedeniyle katılamayan asıl üyeler yerine, ilgili EABD/EASD tarafından yedek üye/üyeler davet edilir. Savunma sınavı eksik üye ile yapılamaz. İlan edilen günde yapılamayan sınav için durum bir tutanakla tespit edilerek Enstitüye bildirilir ve on beş gün içinde sınav yapılır. Tekrar toplanamayan jüriler konusunda yapılacak işleme Enstitü Yönetim Kurulu karar verir.
- 6) Tez/sanat eseri raporu savunma sınavı, tez çalışmasının/sanat eseri raporunun sunulması ve bunu izleyen sözlü soru-cevap bölümünden oluşur ve dinleyiciye açık olarak yapılır. Savunma sınavı adayın çalışmasıyla ilgili konularda bilgi, yorumlama ve sentez gücünü değerlendirmeyi amaçlar ve 45-90 dakika sürer.
- 7) Tez/sanat eseri raporu savunma sınavının tamamlanmasından sonra jüri, dinleyicilere kapalı olarak tez/sanat eseri raporu hakkında salt çoğunlukla kabul, düzeltme veya ret

kararı verir. Jüri üyelerinin bireysel raporları ile jüri kararı en geç iki işgünü içinde bir tutanakla Enstitü müdürlüğüne bildirilir. Yüksek lisans tezi/sanat eseri raporu reddedilen öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

- 8) Tez/sanat eseri raporu hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci gerekli düzeltmeleri en geç üç ay içinde yapar, tezin/raporun düzeltilmiş son halini savunma sınavı tarihinden en geç yedi gün önce jüriye teslim eder, tez teslim tutanağını Enstitüye verir ve tezini/raporunu jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda da tezi/sanat eseri raporu kabul edilmeyen öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir. Jüri, ilke olarak ilk savunma sınavı jürisi ile aynıdır. Üç ay içerisinde gerekli düzeltmeleri yaparak tezini savunmayan öğrencinin tezi reddedilmiş sayılır.
- 9) Kabul edilen tezlerde, tezin kabul onay sayfasında jüri üyelerinin imzaları bulunur. Oy çokluğu ile kabul edilen tezlerde, muhalif üye/üyeler kabul onay sayfasını imzalar, isterse onay sayfasına olumsuz ibaresini koyabilir.
- 10) Tezi/sanat eseri raporu kabul edilen öğrenci, jüri üyelerinin de önerileriyle son hâline getirilmiş tezini/sanat eseri raporunu, Enstitü tez yazım kurallarına uygun şekilde hazırlayıp ciltlenmiş olarak, en geç bir ay içerisinde Enstitüye teslim eder. Tezini teslim etmeyen öğrencinin mezuniyet işlemleri yapılmaz.

Yüksek Lisans Diploması

Madde 40.

- 1) Tez sınavında başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla, Yüksek Lisans tezinin/sanat eseri raporunun Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen sayı ve vasıfta ciltlenmiş olarak ve elektronik ortamda CD'ye yazılmış kopyalarını ve Enstitü tarafından istenen diğer belgelerle birlikte savunma sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili Enstitüye teslim eder ve tezi/sanatta yeterlik eseri raporu şekil yönünden uygun bulunan öğrenciye diploması verilir.
- 2) Yüksek lisans diploması olarak Türkiye Türkçesi-İngilizce ve ayrıca Rusça-Kırgız Türkçesi ile Kırgızistan Eğitim Bakanlığı Devlet Diploması verilir. Devlet diplomasının şekli, ölçüleri ve yazılacak bilgiler Senato ve Kırgızistan Eğitim Bakanlığı'nca düzenlenir. Türkiye Türkçesi ve İngilizce olarak hazırlanacak olan diplomada yer alacak öğrenci isimleri uluslararası geçerliliği olan kimlik belgelerindeki (pasaport vb.) gibi yazılır.
- 3) Yüksek lisans diploması üzerinde, öğrencinin mezun olduğu EABD/EASD programının onaylanmış adı ve var ise verilen unvanı bulunur.
- 4) Mezun olanlara diploma verinceye kadar geçici mezuniyet belgesi verilebilir.

ALTINCI BÖLÜM

Doktora / Sanatta Yeterlik Programı

Madde 41.

- 1) Doktora/sanatta yeterlik programının amacı, öğrenciye bağımsız araştırma yapmak, bilimsel olayları geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapmak ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli bilimsel yöntemleri uygulayabilme becerisi ve yeteneği kazandırmak veya özgün bir sanat eseri oluşturma, özgün bir proje geliştirme, üstün uygulama ve yaratıcılık gerektiren bir konser ya da resital icra etme/yönetme ya da bir sahne eserini üstün bir uygulama ve geliştirmecilikle sahnede sergileme/yönetme niteliklerinden en az birini taşıyan bir sanat eseri çalışması meydana getirtmektir. Doktora çalışması sonunda hazırlanacak tezin; bilime yenilik getirme, yeni bir bilimsel yöntem geliştirme veya bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama niteliklerinden

- birini yerine getirmesi gerekir.
- 2) Doktora programı, en az yirmi bir (21) en çok otuz üç (33) kredilik dersler, yeterlik sınavı, tez konusuyla ya da alanıyla ilgili olarak SCI, SCI-exp, SSCI, AHCI veya Senato tarafından belirlenmiş alan indekslerinde taranan dergilerde, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi adresiyle yayımlanmış ya da yayına kabul edilmiş ve Enstitü Yönetim Kurulunca onaylanmış bir makale ile tez çalışması ve tez savunma sınavından oluşur.
 - 3) Doktora/sanatta yeterlik programı, Enstitü programlarından birinde yürütülebileceği gibi üniversite içinde ya da yurtiçi/yurtdışı diğer yükseköğretim kurumlarıyla ortaklaşa düzenlenmiş programlar şeklinde de yürütülebilir.
 - 4) Bilimsel hazırlık programındaki doktora öğrencileri gerekli görüldüğü durumlarda danışmanın önerisi, EABD/EASD'nin uygun görüşü ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun onayı ile lisans dersleri alabilirler, ancak lisans dersleri doktora için gerekli krediye ve ders yüküne sayılmaz.
 - 5) Danışmanın önerisi ile lisansüstü eğitim yapan öğrenciler yüksek lisans ve/veya doktora programındaki derslerden seçim yapabilirler.
 - 6) Yüksek lisans eğitimi sırasında alınmış olan doktora dersleri, doktora ya da sanatta yeterlik dersleri olarak kredi yüküne sayılamaz.
 - 7) Sanatta yeterlik programı; ders, yeterlik sınavı, sanatta yeterlik tezi/eseri çalışması ve sanatta yeterlik tezi/eseri çalışması savunma sınavından oluşur.
 - 8) Sanatta yeterlik eğitimi "tezli" ya da "sanatta yeterlik eseri" şeklinde yürütülür.

Süre

Madde 42.

- 1) Doktora/sanatta yeterlik programını tamamlama süresi yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için en az yedi, lisans derecesi ile kabul edilenler için en az on yarıyıldır.
- 2) Doktora programına başlayan ve derslerini başarıyla bitiren, yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen ancak sekiz yarıyıl sonuna kadar tez savunma sınavına giremeyen öğrenciye, sekiz yarıyılık normal süresi dolmadan önce, ilgili EABD/EASD akademik kurulunun önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile en fazla dört yarıyıl ek süre verilebilir.
- 3) Doktora/sanatta yeterlik programlarına yüksek lisans derecesiyle girip en az ders yükünü altıncı yarıyılın; doktora/sanatta yeterlik programlarına lisans derecesiyle girip en az ders yükünü sekizinci yarıyılın sonuna kadar başarıyla tamamlayamayan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir
- 4) Ders döneminde derslerini başarıyla tamamlayamayan ya da derslerin tamamından başarılı olduğu hâlde akademik ortalaması 3,00'ün altında olan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

Doktora / Sanatta Yeterlik Jürisi ve Yeterlik Sınavı

Madde 43. Yeterlik sınavının amacı, öğrencinin temel konular ve doktora çalışmasıyla ilgili konularda derinliğine bilgi sahibi olup olmadığının sınanmasıdır. Kredilerini tamamlayan ve gerekli not ortalaması koşulunu sağlayan öğrenciler, başvuruları üzerine yeterlik sınavına girebilirler. Yüksek lisans derecesi ile doktora programına kabul edilen her öğrenci en geç beşinci yarıyıldan itibaren yeterlik sınavına girmek zorundadır. Ancak doktora programına başlamadan önce, özel statülü öğrenci olarak veya başka bir şekilde alınan ve Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla kendi Enstitü programından derse/derslere karşılık sayılan doktora dersleri ile birlikte kredi yükünü tamamlayan ve gerekli not ortalaması koşulunu sağlayan öğrenciler birinci yarıyılın sonundan itibaren yeterlik sınavına girebilir. Dört yıllık lisans derecesi ile doktora

programına kabul edilen her öğrenci en geç yedinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır.

Doktora / Sanatta Yeterlik Jürisi

Madde 44.

- 1) Doktora/sanatta yeterlik jürisi, ilgili EABD/EASD başkanlığı tarafından önerilen öğretim üyeleri arasından ve en az biri başka yükseköğretim kurumundan veya aynı Enstitüdeki yakın ana bilim dallarından olmak üzere, Enstitü Yönetim Kurulunca seçilen üç asıl ve iki yedek öğretim üyesinden oluşur. Öğretim üyesinin bulunmadığı durumlarda doktoralı öğretim görevlileri de yeterlilik sınavlarında görevlendirilebilir.
- 2) Doktora/sanatta yeterlik jürisi, Enstitü EABD/EASD'na göre oluşturulabileceği gibi doktora programlarına göre de oluşturulabilir.

Doktora / Sanatta Yeterlik Sınavı

Madde 45.

- 1) Derslerini tamamlayan öğrenci izleyen dönemde Yeterlik Sınavına girer. Yeterlik sınavları Mart-Mayıs ve Ekim-Aralık aylarında olmak üzere yılda iki kez yapılır. Yeterlik sınavına girmek isteyen öğrenci, ilgili sınav döneminde yazılı olarak Enstitüye başvurur. Doktora/sanatta yeterlik sınavı, yazılı ve sözlü olarak iki bölüm hâlinde yapılır.
- 2) Doktora yeterlik sınavında öğrencinin başarılı kabul edilebilmesi için yazılı ve sözlü sınavların her birinden 100 üzerinden en az 70 puan alması gerekir. Bu sınavlardan herhangi birinde başarısız olan öğrenci yeterlik sınavında başarısız sayılır ve takip eden yeterlik sınavı döneminde zorunlu haller dışında aynı jüri önünde yazılı ve sözlü olarak her iki sınavı da tekrarlanır. Sınav jürisi, öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki başarı durumlarını değerlendirerek öğrencinin başarılı veya başarısız olduğuna karar verir. Bu karar, EABD/EASD başkanlığınca yeterlik sınavını izleyen ilk işgünü içinde ilgili Enstitüye tutanakla bildirilir.
- 3) Yeterlik sınavında başarısız olan veya yeterlik sınavına her ne sebeple olursa olsun girmeyen öğrenci, bir sonraki yeterlik sınavı döneminde tekrar sınava girmek zorundadır. Bu sınavda da başarısız olan veya sınava girmeyen öğrencinin kaydı silinir.

Tez / Sanatta Yeterlik Eseri İzleme Komitesi

Madde 46.

- 1) Derslerini başarıyla tamamlayan, doktora/sanatta yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez/sanatta yeterlik eseri önerisi kabul edilen öğrenci, tez/sanatta yeterlik eseri izleme komitesi denetiminde bir tez/sanatta yeterlik eseri raporu hazırlamak ve tez/sanatta yeterlik eseri raporu savunma sınavına girmek zorundadır.
- 2) Yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için ilgili EABD/EASD başkanlığının önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile yeterlik sınavını takip eden bir ay içinde bir tez izleme komitesi oluşturulur.
- 3) Tez/sanatta yeterlik eseri izleme komitesi üç öğretim üyesinden oluşur. Komitede tez/sanatta yeterlik eseri danışmanından başka, ilgili EABD/EASD içinden ve dışından birer üye yer alır. İkinci tez danışmanı ve başka üniversitelerle birlikte yürütülen programlarda, diğer üniversiteden atanan danışman komite toplantılarına katılabilir.
- 4) İlgili EABD/EASD'nin önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile tez izleme komitesi üyelerinde değişiklik yapılabilir.

Tez / Sanatta Yeterlik Eseri Önerisi Savunması

Madde 47.

- 1) Doktora/sanatta yeterlik sınavını başarıyla tamamlayan öğrenci, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez/sanatta yeterlik eseri önerisini hazırlayarak takip eden yarıyıl içinde izleme komitesinin huzurunda sözlü olarak savunur. Öğrenci, tez/sanatta yeterlik eseri önerisiyle ilgili yazılı bir raporu sözlü savunma sınavı tarihinden en az yedi gün önce danışmanına ve komite üyelerine verir. Sınav dinleyicilere açık olarak yapılır ve dinleyiciler de tez önerisine katkıda bulunabilir. Sınav sonunda komite öneriyi kabul ya da reddeder. Kararlar komitenin salt çoğunluğuyla alınır. Gerekçeli bu karar, EABD/EASD başkanlığınca üç iş günü içinde ilgili tutanakla birlikte Enstitü müdürlüğüne gönderilir.
- 2) Tez/sanatta yeterlik eseri önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve tez/sanatta yeterlik eseri konusu seçme hakkına sahiptir. Bu durumda yeni bir tez/sanatta yeterlik eseri izleme komitesi oluşturulabilir. Programa aynı danışmanla ve aynı konuyla devam etmek isteyen öğrenci üç ay içinde, danışman ve tez/sanatta yeterlik eseri konusunu değiştiren öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez/sanatta yeterlik eseri önerisi savunma sınavına alınır. Öğrenci ikinci tez/sanatta yeterlik eseri önerisi savunma sınavından da başarısız bulunursa Enstitü ile ilişkisi kesilir.

Tez İzleme Ara Raporları**Madde 48.**

- 1) Tez/sanatta yeterlik eseri önerisi kabul edildikten sonra, tez izleme komitesi, Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık ayları arasında birer kere olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Öğrenci, toplantı tarihinden en az yedi gün önce komite üyelerine yazılı bir rapor sunar ve bu raporu komite toplantısında sözlü olarak savunur. Bu raporda, o ana kadar yapılan çalışmaları ve sonraki dönemde yapılacak çalışmaları belirtilir. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından başarılı veya başarısız olarak belirlenir. Öğrenci tez savunma sınavına girebilmek için tez izleme komitesine en az dört ara rapor sunmak ve üçünden başarılı olmak zorundadır. Ara raporunu teslim etmeyen veya ara rapor değerlendirmesi başarısız olan öğrenci, o dönem için doktora tezi dersinden başarısız sayılır.
- 2) Yurt dışındaki üniversitelerle birlikte yürütülen programlardaki öğrenciler ya da tez/sanatta yeterlik eseri raporu çalışmasını yurtdışında yapmak üzere izin verilen öğrenciler için, danışmanı ya da gönderildikleri kurum içinden atanan eş danışmanı, tez/sanatta yeterlik eseri izleme komitesince hazırlanacak olan rapora esas teşkil etmek üzere hazırlayacağı tez çalışması hakkındaki raporu komitenin toplantısından önce EABD/EASD'ye iletir. Teslim edilen bu raporun komiteye gönderilmesinden EABD/EASD sorumludur. Tez/sanatta yeterlik eseri izleme komitesi, gönderilen raporu değerlendirerek kendi raporuna ekler.
- 3) Öğrencinin çalışmaları komite üyelerince başarılı ya da başarısız olarak belirlenir. Komite raporu, EABD/EASD tarafından toplantı tarihini izleyen ertesi iş günü içinde Enstitü müdürlüğüne gönderilir. Tez önerisi kabulünden sonra altı ay ara ile yapılacak tez izleme komitesi ara toplantılarına rapor sunulması gerekir. Komite tarafından üst üste iki kez veya toplamda üç kez başarısız bulunan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.
- 4) Tez izleme ara raporu sonucunda, tez konusu değişikliği gerekli görülürse, komite bu değişikliğe ilişkin bir rapor hazırlar ve Enstitüye sunar. Bu rapor EABD/EASD'nin onayından sonra Enstitü Yönetim Kurulu tarafından incelenir ve tez konusu değişikliği Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşir. Enstitü Yönetim Kurulu kararı gereği yeni bir komite atanabilir. Tez konusu değişen öğrenci süresi içinde tekrar tez önerisi savunma sınavına girmek ve en az iki kez tez izleme raporunu sunmak ve bunlardan başarılı

olmak zorundadır.

Doktora Tezi / Sanatta Yeterlik Eseri Yazımı ve Teslimi

Madde 49.

- 1) Derslerini ve yeterlilik sınavını başarıyla tamamlayan ve tez/sanatta yeterlik eseri önerisi kabul edilen öğrenci, doktora tezini veya sanatta yeterlik eseri raporunu bu yönetmelikte belirtilen sürede hazırlar.
- 2) Öğrenci doktora tez/sanatta yeterlik eserini, ilgili enstitünün tez yazım kurallarına uygun biçimde ve izlediği programın öğretim dillerinden biri ile yazmak ve jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.
- 3) Enstitüler, tez/sanatta yeterlik eseri raporu çalışmalarının en üst düzeyde bilimsel kalite ve etik ilkelere göre yapılmasını sağlayacak düzenlemeleri yapar ve Enstitü Yönetim Kurulu tez süreci ile ilgili şikâyetleri ve sorunları da değerlendirir. Bu amaçla, tez/sanatta yeterlik eseri raporuna ait kayıtları incelemeyi talep edebilir.
- 4) Tezin/sanatta yeterlik eserinin Kırgız Türkçesi veya Türkiye Türkçesi ile yazılması ve tez yazım dilinden başka olmak üzere, Kırgız Türkçesi, Türkiye Türkçesi, Rusça ve İngilizce dillerinde özetlerin de bulunması gerekir. Ayrıca, Enstitü Yönetim Kurulunun belirlediği Tez Yazım Yönergesi'ne uygun olarak hazırlanmış olan ve araştırmayı kapsamlı bir şekilde özetleyen bir araştırma raporunun da tez/sanatta yeterlik eseri raporunun sonuna Kırgız Türkçesi veya Türkiye Türkçesi olarak eklenmesi gerekir. Yabancı dil öğretimi yapan EABD/EASD'de tezler/sanatta yeterlik eseri çalışmaları ilgili yabancı dilde yazılır.
- 5) Enstitünün ilgili yönergesinde belirlenen kurallara uygun olarak yazılan ve çoğaltılan tez/sanatta yeterlik eseri raporu, doktora programının tamamlanması için öngörülen süre sonuna kadar bir dilekçe ekinde, Enstitü müdürlüğüne sunulmak üzere EABD/EASD'na teslim edilir.
- 6) Lisansüstü eğitim tezleri savunmaya alınmadan önce, ilgili öğrenci tarafından düzenlenecek intihal programı raporu teslim edilir.
- 7) Enstitü Yönetim Kurulu tarafından kabul edilmiş bir mazereti olmaksızın, süresinde tezini/sanatta yeterlik eseri raporunu teslim etmeyen öğrencinin kaydı silinir.

Tez / Sanatta Yeterlik Eseri Savunma Sınavı Jürisi

Madde 50.

- 1) Doktora tezi/ sanatta yeterlik eseri raporu savunma sınavı jürisi, EABD/EASD akademik kurulunun önerisi ile Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.
- 2) Jüri, öğrencinin tez/sanatta yeterlik eseri izleme komitesinde bulunan üç öğretim üyesi, asıl ve yedek üyelerden en az biri başka bir yükseköğretim kurumundan veya EABD/EASD dışından olmak üzere beş asıl ve iki yedek öğretim üyesinden oluşur. Eş danışmanlar jüri üyesi olamaz, ancak oy hakkı olmaksızın tezle ilgili bütün toplantılara katılıp görüş bildirebilirler. Tez savunma jürisini belirlemek üzere, ilgili EABD/EASD başkanlığı, Enstitüye tez teslim formu ile danışman ve tez izleme komitesi üyeleri hariç EABD/EASD içinden iki, başka bir yükseköğretim kurumu ve/veya EABD/EASD dışından iki olmak üzere toplam yedi öğretim üyesi ismi önerir. Enstitü Yönetim Kurulu önerilen öğretim üyeleri arasından jüriyi oluşturur. Önerilen jüri üyelerinin uzmanlık alanları ile öğrencinin tez konusunun uyumlu olması gerekir.

Doktora Tezi / Sanatta Yeterlik Eseri Raporu Savunma Sınavı

Madde 51.

- 1) Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en erken on

beş gün, en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez savunma sınavına alır. Zorunlu nedenlerle savunma sınavına katılamayacak jüri üyeleri, katılamama gerekçelerini tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde Enstitü müdürlüğüne yazılı olarak bildirir.

- 2) Tez/sanatta yeterlik eseri raporu savunma sınavı tarihi danışman tarafından belirlenerek, ilan edilmek üzere sınav tarihinden yedi gün önce Enstitüye onay almak üzere yazılı olarak bildirilir. Tez/sanatta yeterlik eseri raporu savunma sınavı tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen 60 dakikalık soru-cevap bölümlerinden oluşur. Tez sınavı dinleyiciye açık olarak yapılır.
- 3) Bu toplantıya mazereti nedeniyle katılamayan asıl üyeler yerine, ilgili EABD/EASD tarafından yedek üyeler davet edilir. Jüri toplantıları eksik üyeli yapılamaz. İlan edilen günde yapılamayan jüri toplantısı için durum EABD/EASD başkanlığınca bir tutanakla tespit edilerek Enstitüye bildirilir. Enstitünün görüşü de alınarak en geç on beş gün içinde ikinci bir toplantı günü belirlenir. İkinci kez toplanamayan jüriler konusunda yapılacak işleme Enstitü Yönetim Kurulu karar verir.
- 4) Tezi/sanatta yeterlik eseri raporu savunma jüri üyeleri, adayın sunduğu doktora tezini ve bilimsel yayın/yayınlarını inceleyerek tez/sanatta yeterlik eseri raporu hakkında ayrıntılı kişisel rapor hazırlar. Jüri üyeleri raporlarında, tez/ sanatta yeterlik eseri raporu hakkında salt çoğunlukla **başarılı**, **başarısız** veya **düzeltilme** kararı verirler. Bu rapor, jüri başkanı tarafından tez/sanatta yeterlik eseri raporu sınavını izleyen üç gün içinde ilgili Enstitüye savunma tutanağı ve sınav evrakları ile birlikte teslim edilmesi gerekir. Sınavda başarılı bulunmayan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.
- 5) Tezi/sanatta yeterlik eseri raporu kabul edilen öğrenci, jüri üyelerinin de önerileriyle son hâline getirilmiş çalışmasını, Enstitünün Tez Yazım Yönergesi'ne uygun olarak hazırlayıp ciltlenmiş olarak, en geç bir ay içerisinde Enstitüye teslim eder.
- 6) Tezi/sanatta yeterlik eseri raporu hakkında düzeltme kararı verilen öğrenciye, Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile en çok altı ay ek süre verilir. Bu süre içinde, öğrenci gerekli düzeltmeleri yaparak EABD/EASD tarafından Enstitüye bildirilen tarih ve yerde tezini/sanatta yeterlik eseri raporunu jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda da tezi/sanatta yeterlik eseri raporu kabul edilmeyen öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir. Jüri, ilke olarak ilk savunma sınavı jürisi ile aynıdır.

Doktora ve Sanatta Yeterlik Diploması

Madde 52.

- 1) Tez sınavında başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla, doktora tezinin/sanatta yeterlik eseri raporunun Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen sayı ve vasıfta ciltlenmiş olarak ve elektronik ortamda CD'ye yazılmış kopyalarını ve Enstitü tarafından istenen diğer belgelerle birlikte savunma sınavına giriş tarihinden itibaren bir (1) ay içinde ilgili Enstitüye teslim eder ve tezi/sanatta yeterlik eseri raporu şekil yönünden uygun bulunan öğrenciye diploması verilir.
- 2) Doktora/sanatta yeterlik diploması üzerinde öğrencinin izlemiş olduğu EABD/EASD programının onaylanmış adı ve var ise verilen unvanı bulunur.
- 3) Mezun olanlara diploma verilinceye kadar geçici mezuniyet belgesi verilebilir.
- 4) Diploma şekil şartları, bu yönetmelik hükümleri ve Senato kararları ile belirlenir.

YEDİNCİ BÖLÜM Çeşitli Hükümler

Diplomaların Geçerliliği

Madde 53. Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi tarafından verilen diplomalar, Kırgız Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyetinde aynı alan ve seviyede öğretim yapan yükseköğretim kurumlarının diplomalarına ve bunların milletlerarası geçerliliğine eş değerde olup sahiplerine aynı hakları sağlar.

Disiplin İşleri

Madde 54. Lisansüstü öğrencilerin disiplin kovuşturma ve soruşturma işlemleri, ilgili Enstitü tarafından 'Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'ne göre yürütülür.

İntihal

Madde 55. Lisansüstü tezlerinde/sanatta yeterlik eseri raporunda veya diğer bilimsel çalışmalarında intihal ve diğer etik ihlallerinin tespiti durumunda öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir. İlişki kesilebilmesi için söz konusu hususun Enstitü Yönetim Kurulunca kurulacak ve öğretim üyelerinden oluşan üç kişilik bir komisyon tarafından hazırlanacak bir raporla tespit edilmesi zorunludur.

Tezin Yayınlanması

Madde 56. Üniversitenin yazılı izni olmaksızın tez, proje, sanat eseri veya ürünlerinin hiçbir kişi ve kuruluş tarafından tamamen ya da kısmen yayınlanması mümkün değildir. Kabul edilmiş olan tez, proje, sanat eseri ve ürünün kısmen veya tamamen Üniversite tarafından, yurt içinde veya yurt dışında veya elektronik olarak yayınlanması hâlinde yazara telif ücreti ödenmez.

Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Madde 57. Bu yönetmelikte hüküm bulunmayan hâllerde, Türkiye Cumhuriyeti ve Kırgız Cumhuriyeti'nin ilgili mevzuatına uyulur.

Yürürlükten Kaldırılan Yönetmelik ve Ona Bağlı Olarak Alınan Senato Kararları

Madde 58. Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Senatosu'nun 07/04/2015 tarih ve 2015-07.29 sayılı kararı ile kabul edilmiş bulunan "*Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği*" ve buna bağlı olarak alınan ve bu Yönetmelik hükümleri ile çelişen Senato ve Yönetim Kurulu kararları yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 59. Bu yönetmelik, Senato tarafından kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 60. Bu yönetmelik Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Rektörlüğü tarafından yürütülür.

Tablo 2. ALES puanı veya GRE/GMAT sınavlarının ALES karşılığı puanının yazılı sınav yerine kabul edileceği eşdeğeri.

ALES puanı veya GRE-GMAT'ın ALES karşılığı puanı*	Yazılı sınav puanı eşdeğeri**
55	70.0

KTMÜ MEVZUATI

56	70.7
57	71.3
58	72.0
59	72.7
60	73.3
61	74.0
62	74.7
63	75.3
64	76.0
65	76.7
66	77.3
67	78.0
68	78.7
69	79.3
70	80.0
71	80.7
72	81.3
73	82.0
74	82.7
75	83.3
76	84.0
77	84.7
78	85.3
79	86.0
80	86.7
81	87.3
82	88.0
83	88.7
84	89.3
85	90.0
86	90.7
87	91.3
88	92.0
89	92.7
90	93.3
91	94.0
92	94.7
93	95.3
94	96.0
95	96.7
96	97.3
97	98.0
98	98.7
99	99.3
100	100.0

* GRE/GMAT'ın ALES karşılığı puanı "Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi GRE-GMAT-ALES Sınavları Eşdeğerlilik Tabloları" esas alınarak bulunur.

** Bu puanlar $y = (2 \times \text{Ales karşılığı puan} + 100)/3$ formülünden hesaplanmıştır.

Bu yönetmeliğin 41/2 maddesinin krediler kısmında Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Senatosu'nun 23/09/2021 tarih ve 2021-12.62 (b) sayılı kararı ile düzenleme yapılmıştır.

Bu yönetmeliğin 42/3 maddesinde Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Senatosu'nun 17/06/2021 tarih ve 2021-09.43 (d) sayılı kararı ile düzenleme yapılmıştır.

Bu yönetmeliğin 32/2 ve 37/5 maddelerinde yapılan değişikliklerin kayıtlı olan ve 2019-2020 eğitim-öğretim döneminde kayıt yaptıran öğrencilere; 41/2 maddesinde yapılan değişikliğin ise 2019-2020 eğitim-öğretim döneminden itibaren kayıt yaptıran öğrencilere uygulanmasına yönelik Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Senatosu'nun 29/05/2020 tarih ve 2020-11.039 sayılı kararı ile düzenleme yapılmıştır.

Bu yönetmeliğin 19. maddesinin 5. fıkrasında Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Senatosu'nun 27/02/2020 tarih ve 2020-03.019 sayılı kararı ile düzenleme yapılmıştır.

Bu yönetmeliğin 41/2 maddesinde Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Senatosu'nun 28/05/2019 tarih ve 2019-09.39 sayılı kararı ile düzenleme yapılmıştır.

Bu yönetmelik, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Senatosu'nun 16/05/2017 tarih ve 2017-09.45 (a) sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

Bu yönetmelik, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Senatosu'nun 07/04/2015 tarih ve 2015-07.29 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.